

**Ettepanekud perekonnaseaduse, tsiviilkohtumenetluse seadustiku
ja tsiviilseadustiku üldosa eelnõu väljatöötamiskavatsusele**

Tervise Arengu Instituut (TAI) toetab perekonnaseaduses (PKS), tsiviilkohtumenetluse seadustikus (TsMS) ja tsiviilseadustiku üldosa seaduses (TsÜS) iganenud mõistete ajakohastamist ning seadustes kasutatavate mõistete „vaimuhaigus“, „nõrgamõistuslikkus“ ja „muu psüühikahäire“ asendamist rahvusvahelise haiguste klassifikatsiooni (RHK) alusel psüühika-ja käitumishäirete valdkonna F- koodide (F00-F99) ja nimetustega.

Lisaks toetab TAI eesmärki, et eestkoste seadmise otsused lähtuksid isiku tegelikust toimetulekuvõimest ja seetõttu on oluline lisaks RHK diagnoosile kasutada ka isiku funktsioneerimisvõime hindamiseks rahvusvahelist funktsioneerimisvõime klassifikatsiooni RFK.

Teeme VTK-le järgmised ettepanekud:

- 1) Punkti 1. Eestkoste seadmise eeldused alapunktis 1.2. toodud võimalike regulatiivsete lahenduste osas toetab TAI kolmandat alternatiivset lahendust, mil eestkoste seadmise eelduseks on, et isikul on diagnoositud rahvusvahelise haiguste klassifikatsiooni (RHK) alusel psüühika-ja käitumishäirete valdkonna F- koodiga (F00-F99) psüühika-ja/või käitumishäire ning lisaks rahvusvahelise funktsioneerimisvõime klassifikatsiooni (RFK) alusel on tuvastatud, et isikul esineb püsiv ja kehtvalt piiratud funktsioneerimisvõime kognitiivses, sotsiaalses või otsustusvõime valdkonnas, mis takistab tal oma elu iseseisvalt korraldada.

Mõlemad klassifikaatorid on Maailma Terviseorganisatsiooni poolt vastu võetud, rahvusvaheliselt kasutatavad ning Eestis ametlikult kehtestatud riiklikud klassifikaatorid. RFK alusel saab dokumenteerida inimese funktsioneerimisega ehk igapäevase toimetulekuga seotud infot, mida täna kasutavad Eesti Töötukassa, Sotsiaalkindlustusamet (SKA), taastus-ja rehabilitatsiooniteenuse osutajad ja kohalikud omavalitsused järgmistel teenustel: töövõime hindamine (TVH), tööalane rehabilitatsiooniteenus (TRT), puude raskusastme taotlemine (PRT), täisealise abivajaduse, kohaliku omavalitsuse sotsiaalteenuste, sotsiaalse rehabilitatsiooni ja erihoolekandeteenuse vajaduse hindamisel.

- 2) Punkti 3. Kohtupsühhiaatrilise ekspertiisi määramine eestkostja määramisel alapunktis 3.2 toodud võimalikest regulatiivsetest lahendustest toetame lahendust, kus psühhiaatrilise ekspertarvamuse saaks asendada muu arsti ekspertarvamusega, kes kasutab isiku seisundi hindamiseks RHK-10 ja RFK klassifikaatoreid.

Mõlema klassifikaatori kasutamist koolitatakse kõrgkoolide diplomieelses õppes, täiendkoolitusi spetsialistidele viivad läbi TAI, SKA ja Töötukassa ning ekspertarstidena saaks kasutada muude erialade arste lisaks psühhiaatritele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Annika Veimer
direktor

Koostajad:

Marlen Piskunov
marlen.piskunov@tai.ee

Piret Viiklepp
piret.viiklepp@tai.ee